

HRVATSKI SABOR

1

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA, NEZAVISNIH LISTA I KANDIDATA

Proglašavam Zakon o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 15. prosinca 2006. godine.

Klasa: 011-01/06-01/94

Urbroj: 71-05-03/1-06-2

Zagreb, 19. prosinca 2006.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA, NEZAVISNIH LISTA I KANDIDATA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju način i uvjeti stjecanja sredstava za djelovanje političkih stranaka te nadzor i transparentnost stjecanja i trošenja sredstava.

II. SREDSTVA ZA RAD POLITIČKIH STRANAKA

Članak 2.

Političke stranke su neprofitne udruge.

Političke stranke mogu, radi ostvarivanja svojih političkih ciljeva, stjecati prihode od članarine, dobrovoljnih priloga (donacija), izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija, od imovine u svojem vlasništvu, te iz drugih zakonom dopuštenih izvora.

Političke stranke mogu se financirati iz sredstava državnog proračuna, kao i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, na način i pod uvjetima utvrđenima ovim Zakonom.

Financijska sredstva iz stavka 2. i 3. ovoga članka, politička stranka može koristiti isključivo

1

za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke.
Zabranjuje se trošenje financijskih sredstava iz stavka 2. i 3. ovoga članka za osobne potrebe.

Članarina i dobrovoljni prilozi

Članak 3.

Članarinom se, u smislu ovoga Zakona, smatra redoviti novčani iznos što ga član političke stranke plaća na način i pod uvjetima utvrđenima statutom ili drugim aktom političke stranke. Dobrovoljni prilozi (donacije), u smislu ovoga Zakona, smatraju se povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac političkoj stranci u iznosu većem od iznosa članarine, kao i pružanje usluga ili davanje proizvoda političkoj stranci bez naplate.

Za dobrovoljne priloge (donacije) koji se političkoj stranci daju u obliku proizvoda ili usluga, fizičke i pravne osobe dužne su izdati račun na kojem će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge, te na kojem je naznačeno da glasi na političku stranku i da ne podliježe naplati.

Političke stranke dužne su voditi evidenciju o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija), te izdavati potvrde o primitku članarina i dobrovoljnih priloga.

Pod uslugama iz stavka 3. ovoga članka ne smatra se dobrovoljni rad stranačkih volontera.

Članak 4.

Fizičke i pravne osobe mogu davati dobrovoljne priloge (donacije) političkim strankama jednokratno ili više puta tijekom kalendarske godine.

Dobrovoljni prilozi (donacije) u novcu uplaćuju se na središnji račun političke stranke.

Ukupan iznos dobrovoljnih priloga (donacija) fizičke osobe jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od 90.000,00 (devedeset tisuća) kuna u kalendarskoj godini.

Ukupan iznos dobrovoljnih priloga (donacija) pravne osobe jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od 1.000.000,00 (jedan milijun) kuna u kalendarskoj godini.

Anonimni dobrovoljni prilozi (donacije)

Članak 5.

Zabranjuje se primanje dobrovoljnih priloga (donacija) od neimenovanih (anonimnih) izvora.

Članak 6.

Iznose dobrovoljnih priloga (donacija) koji prelaze iznose utvrđene u članku 4. ovoga Zakona, kao i eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih (anonimnih) izvora, političke stranke dužne su prijaviti Državnom uredu za reviziju i Ministarstvu financija – poreznoj upravi, te uplatiti u korist državnog proračuna, najkasnije u roku 8 dana od dana primljene uplate.

Financiranje iz sredstava državnog proračuna

Članak 7.

Sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske u iznosu od 0,056% sredstava tekućih izdataka proračuna iz prethodne godine.

Članak 8.

Pravo na financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje imaju najmanje jednog zastupnika u Hrvatskom saboru.

Članak 9.

Sredstva iz članka 7. ovoga Zakona raspoređuju se na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog zastupnika u Hrvatskom saboru tako da pojedinoj političkoj stranci pripadaju sredstva razmjerno broju njezinih zastupnika u trenutku konstituiranja Hrvatskoga sabora.

Ukoliko pojedini zastupnik (ili zastupnici) nakon konstituiranja Hrvatskoga sabora napuste ili promijene članstvo u političkoj stranci, financijska sredstva koja se raspoređuju sukladno stavku 1. ovoga članka ostaju političkoj stranci kojoj je zastupnik pripadao u času konstituiranja Hrvatskoga sabora.

U slučaju udruživanja dviju ili više političkih stranaka, financijska sredstva koja se raspoređuju sukladno stavku 1. ovoga članka pripadaju političkoj stranci koja je pravni sljednik političkih stranaka koje su udruživanjem prestale postojati.

Članak 10.

Za svakoga izabranog zastupnika podzastupljenog spola, političkim strankama pripada i pravo na naknadu u visini od 10% iznosa predviđenog po svakom zastupniku, a određenog u članku 9. stavku 1. ovoga Zakona.

Članak 11.

Odluku o raspoređivanju sredstava prema članku 9. stavku 1. ovoga Zakona donosi Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora. Raspoređena sredstva doznačuju se na središnji račun političke stranke, tromjesečno u jednakim iznosima.

Financiranje iz sredstava proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 12.

Odredbe članaka 8. do 11. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju i na redovito godišnje financiranje političkih stranaka iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 13.

Sredstva koja se osiguravaju za redovito financiranje političkih stranaka u proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, doznačuju se na žiroračun ogranka političke stranke na razini odgovarajuće jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, tromjesečno u jednakim iznosima.

Neizravne financijske potpore

Članak 14.

Za djelovanja koja su strogo povezana s političkom aktivnošću stanke, političke stranke iz članka 8. ovoga Zakona imaju pravo na porezne olakšice prema odredbama posebnog zakona.

III. ZABRANA FINANCIRANJA I POGODOVANJA

Članak 15.

Zabranjuje se financiranje političkih stranaka od strane:

- stranih država, stranih političkih stranaka, stranih pravnih osoba,
- državnih tijela, javnih poduzeća, pravnih osoba s javnim ovlastima i trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugih pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima većinsko vlasništvo nad dionicama, odnosno udjelima te javnih i drugih ustanova u vlasništvu Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- udruga radnika i poslodavaca,
- udruga, zaklada i fondacija koje zastupaju ili predstavljaju državni dužnosnici ili dužnosnici lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- vjerskih zajednica, humanitarnih te drugih neprofitnih udruga i organizacija,
- fizičkih i pravnih osoba protiv kojih se vodi postupak za naplatu dospjelih, a nepodmirenih obveza prema Republici Hrvatskoj, odnosno prema jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zabranjeno je davanje dobrovoljnih priloga (donacija) u novcu ili u obliku proizvoda preko trećih osoba (posrednika).

Eventualni prilozi (donacije) uplaćeni na račun političke stranke iz nedopuštenih izvora prema stavku 1. i stavku 2. ovoga članka, politička stranka je dužna odmah prijaviti Državnom uredu za reviziju i Ministarstvu financija – poreznoj upravi, a uplaćena sredstva doznačiti u korist državnog proračuna.

Iznimno od stavka 1. podstavka 1. ovoga članka, zabrana financiranja političkih stranaka (od strane stranih država, stranih političkih stranaka i stranih pravnih osoba čija je osnovna djelatnost edukacija u razvoju i promicanju demokratskih načela), ne odnosi se na financiranje programa namijenjenih za edukaciju.

Zabranjeno je korištenje uredskih prostorija, službenih vozila i uredske opreme državnih tijela i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za potrebe izborne promidžbe, osim osobama na koje se odnose posebni propisi o šticićenim osobama.

Članak 16.

Političke stranke ne smiju raditi politički ili drugi pritisak na fizičke i pravne osobe pri prikupljanju priloga (donacija) za financiranje svoga djelovanja.

Političke stranke ne smiju obećavati političke ili kakve druge protuusluge, povlastice ili osobne koristi bilo koje vrste fizičkim i pravnim osobama pri prikupljanju dobrovoljnih priloga (donacija) za financiranje svojeg djelovanja.

IV. NADZOR I FINANCIJSKO POSLOVANJE POLITIČKIH STRANAKA

Članak 17.

Nadzor nad financijskim poslovanjem političke stranke provode Državni ured za reviziju i Ministarstvo financija – porezna uprava.

Članak 18.

Političke stranke dužne su voditi poslovne knjige i podnositi financijska izvješća na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija.

Članak 19.

Političke stranke dužne su javno prikazati porijeklo i način utroška sredstava prikupljenih tijekom protekle kalendarske godine.

Završni račun i financijsko izvješće u kojem se detaljno navode izvori prihoda, podaci o fizičkim i pravnim osobama koje su dale dobrovoljne priloge (donacije) te podaci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, političke stranke dostavljaju Državnom uredu za reviziju i Ministarstvu financija – poreznoj upravi, na način i u roku predviđenom za financiranje neprofitnih organizacija.

Završni račun i financijsko izvješće iz stavka 2. ovoga članka javni su dokumenti i objavljuju se na web stranici političke stranke.

Članak 20.

Nadzor financijskoga poslovanja političkih stranaka Državni ured za reviziju i Ministarstvo financija – porezna uprava provode u prvom polugodištu svake kalendarske godine, za prethodnu godinu.

Izvješće o provedenom nadzoru financijskog poslovanja političkih stranaka, koje prema odredbama ovoga Zakona imaju pravo financiranja iz državnog proračuna, Državni ured za reviziju dostavlja Hrvatskom saboru.

V. KAZNENE ODREDBE

Članak 21.

Novčanom kaznom od 50.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- politička stranka, nositelji nezavisne liste i kandidat koji financijska sredstva koristi suprotno odredbi članka 2. stavka 4. i stavka 5. ovoga Zakona,
- politička stranka koja ne vodi evidenciju o primitku članarina i dobrovoljnih priloga i ne izdaje potvrde o njihovom primitku, te nositelji nezavisne liste i kandidat koji ne vodi evidenciju o primitku dobrovoljnih priloga i ne izdaje potvrde o njihovom primitku, sukladno odredbi članka 3. stavka 4. ovoga Zakona,
- politička stranka koja ne vodi poslovne knjige i koja javno ne prikaže porijeklo i način utrošenih sredstava, te nositelji nezavisne liste i kandidat koji javno ne prikažu porijeklo i način utrošenih sredstava, sukladno odredbama članaka 18. i 19. ovoga Zakona,
- politička stranka, nositelji nezavisne liste i kandidat koji radi politički ili drugi pritisak na fizičke i pravne osobe ili obećava političke ili druge protuusluge, povlastice ili osobne koristi fizičkim i pravnim osobama pri prikupljanju dobrovoljnih priloga (donacija), sukladno odredbi članka 16. ovoga Zakona,
- nositelji nezavisne liste i kandidat koji ne otvore poseban račun za financiranje troškova

izborne promidžbe, sukladno odredbi članka 26. stavka 2. ovoga Zakona.

– nezavisni zastupnici i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji ne otvore poseban račun za redovno financiranje njihove djelatnosti, sukladno odredbi članka 26. stavka 5. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 (deset tisuća) do 20.000,00 (dvadeset tisuća) kuna kaznit će se i osoba ovlaštena za zastupanje i predstavljanje političke stranke te osoba odgovorna za financijsko poslovanje političke stranke.

Članak 22.

Novčanom kaznom u trostrukom iznosu doznačenih, odnosno primljenih sredstava kaznit će se za prekršaj:

– politička stranka, nositelji nezavisne liste i kandidat koji iznose dobrovoljnih priloga (donacija) koji prelaze visinu iznosa utvrđenu u članku 4. ovoga Zakona, kao i eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih (anonimnih) izvora, ne prijavi i ne uplati u državni proračun, sukladno članku 6. ovoga Zakona,

– politička stranka, nositelji nezavisne liste i kandidat koji ne prijavi uplatu priloga iz nedopuštenih izvora i ne doznači uplaćena sredstva u državni proračun, sukladno članku 15. stavku 3. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 (deset tisuća) do 20.000,00 (dvadeset tisuća) kuna kaznit će se i osoba ovlaštena za zastupanje i predstavljanje političke stranke, te osoba odgovorna za financijsko poslovanje političke stranke.

Članak 23.

Novčanom kaznom do 100.000,00 (sto tisuća) kuna kaznit će se za prekršaj:

– fizička i pravna osoba koja suprotno zabrani uplati dobrovoljni prilog (donaciju) političkoj stranci, sukladno članku 15. stavku 1. podstavku 6. ovoga Zakona.

Članak 24.

Novac, koji politička stranka, nezavisna lista i nezavisni kandidat prikupi ili utroši na način suprotan odredbama ovoga Zakona, oduzima se i uplaćuje u državni proračun.

Članak 25.

Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka pred nadležnim sudom podnose Državni ured za reviziju ili Ministarstvo financija – porezna uprava.

VI. NEZAVISNE LISTE I KANDIDATI

Članak 26.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na dobrovoljne priloge, na zabranu financiranja i pogodovanja te nadzor i financijsko poslovanje odgovarajuće se primjenjuju na nezavisne liste i kandidate.

Nosioci nezavisnih lista i kandidati dužni su otvoriti poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe.

Dobrovoljni prilozi (donacije) za financiranje troškova izborne promidžbe nezavisnih listi i kandidata uplaćuju se na poseban račun iz stavka 2. ovoga članka.

Nezavisni zastupnici i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su izabrani s nezavisnih lista imaju pravo na redovno financiranje sukladno odredbama ovoga Zakona koje se odnose na financiranje iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Nezavisni zastupnici i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su otvoriti poseban račun za redovito financiranje njihove djelatnosti.

Nezavisni zastupnici i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu ustrojiti ured za obavljanje administrativnih i stručnih poslova.

U odnosu na zaposlenike ureda iz stavka 6. ovoga članka nezavisni zastupnici i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju prava i obveze poslodavaca.

Sredstva za redovito financiranje nezavisnih zastupnika i nezavisnih članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, raspoređuju se sukladno odredbama ovoga Zakona i uplaćuju se na poseban račun iz stavka 5. ovoga članka.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

Ministar financija pravilnikom će propisati način vođenja evidencija i izdavanja potvrda, te obrazac evidencije i potvrde iz članka 3. stavka 4. ovoga Zakona.

Pravilnik iz stavka 1. ovoga članka Ministar financija donijet će najkasnije u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 28.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe glave III. SREDSTVA ZA RAD POLITIČKIH STRANAKA Zakona o političkim strankama (»Narodne novine«, br. 76/93., 111/96., 164/98. i 36/01.).

Članak 29.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbe članka 9. stavka 2. koji stupa na snagu danom konstituiranja novog saziva Hrvatskoga sabora nakon prvih sljedećih parlamentarnih izbora.

Klasa: 006-01/06-02/01
Zagreb, 15. prosinca 2006.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Vladimir Šeks, v. r.